

Praznik občine – 21. junij

Do lani smo praznovali kot občinski praznik 9. maj. Na ta dan je slovenska partizanska vojska leta 1945 vkorakala v Ljubljano. Štiri leta organiziranega boja Ljubljancev v Osvobodilni fronti je bilo potrebnih za zmagoviti pohod narodnoosvobodilne vojske na Ljubljano.

Pa smo rekli takole: zmaga je samo sad trdega in organiziranega dela. Zakaj ne bi praznovali in počastili kak dogodek iz okupirane Ljubljane, ki bi pokazal vso veličino in širino osvobodilnega boja Osvobodilne fronte. Take pomembne akcije so bile vsekakor demonstracije, manifestacije in komemoracije. To je bila nova oblika borbe borbene Ljubljane v letu 1943. To je bila prava ljubljanska »fronta«, proti kateri okupator ni imel pravega orožja.

Na demonstracijah so se zbirali Slovenci, ne glede na svetovni nazor. Številne demonstracije, ki so se pogosto vrstile, včasih kar vsak teden, so organizirale in sodelovale v njih predvsem ženske. Kajti mnogo Ljubljancev je bilo v partizanih in še več jih je okupator zaradi sodelovanja v OF odpeljal v zapore in v koncentracijska taborišča po Italiji. Prva ženska demonstracija je bila 7. februarja leta 1943, zadnja pa 1. avgusta. Zapornikom in internirancem so hoteli ženske od okupatorja z demonstracijami izsiliti izboljšanje življenjskih pogojev v zaporih in taboriščih.

Zlasti mogočna demonstracija je bila 21. junija. Takrat je približno 3000 žena zahtevalo od novega visokega komisarja Lombrasse, naj izpolni obljubo Graziotija. Karabinjerji so imeli ukaz, da demonstracijo na silo razženejo. Začeli so napadati ženske, te se pa niso dale. Ponovno so se zbrale pred škofijo, da poskušajo doseči posredovanje pri škofu Rožmanu. Ta se je, vedoč za namero, umaknil. Ogrožene ženske so razgnali šele z vodnimi curki.

V spomin in počastitev mnogih demonstracij v času osvobodilne vojne so vsi zbori občinske skupščine soglasno sprejeli sklep, da bo občina Ljubljana Center imela vsako leto svoj praznik na dan 21. junija.

Ob letošnjem praznovanju se bomo zopet predvsem pogovarjali o gospodarski stabilizaciji. O njej se pogovarjamo že skoraj deset let. Prepočasni uresničujemo naše sklepe in obljube. Vendar se premika na bolje. Letos uspešneje izvažamo, tudi proizvodnja je višja kot lani. V nekaterih delovnih organizacijah je že čutili rezultate prestrukturiranja proizvodnje. To je spodbudno tudi za druge delovne kolektive. V vsestransko razviti občini Center je prav nevzdržno, da so prisotne silne razlike v obsegu proizvodnje, trgovskega prometa, izvoza in uvoza po enotnih kriterijih. Ena proti deset ni nič posebnega. Trgovina ima v občini glavno besedo in tu bodo potrebne največje spremembe. Naša trgovina je predraga. Preveč delovnih ur porabi za promet, ki ga ustvarja. Rešitev je samo v enozmanskem delu z deljenim delovnim časom in letnim planom za vsako delovno mesto. Podobno je tudi v gostinstvu. Dokler domač gost ne bo prijazno sprejet, nas hlapčevanje tujcu ne bo rešilo.

Rezultati dobrih kolektivov so tu. Utrjujejo in razvijajo samoupravljanje kot sestavni del delovnega procesa in imajo ga za element produktivnosti. In tako je prav. V tem je vizija naše socialistične družbe.

ALBIN VENGUST

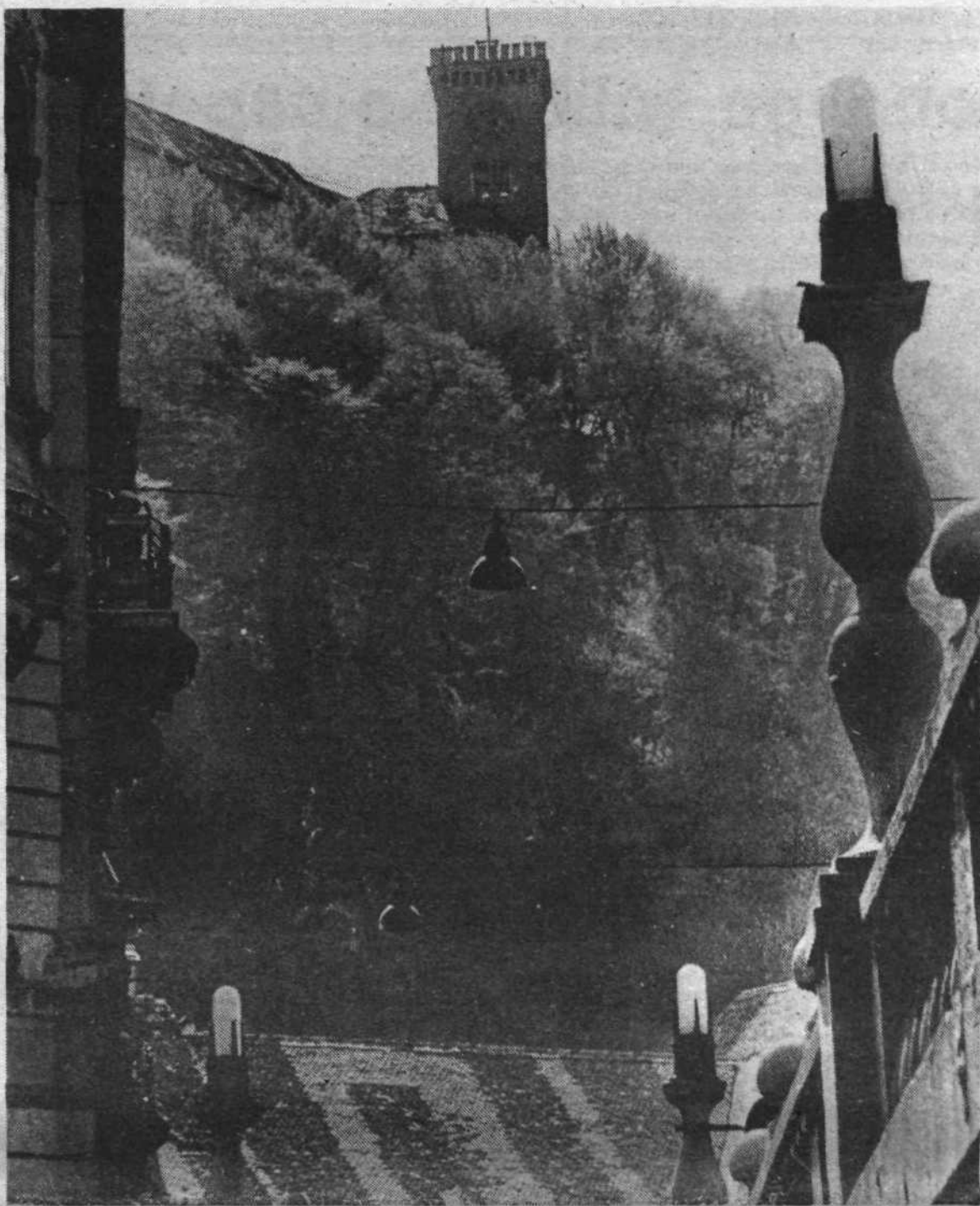
Občinski praznik – 21. junij bomo proslavili v soboto, 23. junija s shodom krajanov na ljubljanskem Gradu. Tam bo ob 10.30 slavnostno zasedanje vseh zborov občinske skupščine, na katerem bodo podelili letošnje občinske nagrade. Zasedanje bo javno.

Še pred zasedanjem občinske skupščine bo ob 9. uri ogled obnovljenega Zmajskega mostu. Gre za eno pomembnih del pri obnovi in ohranjanju naše kulturne dediščine, za katera so porabili 38 milijonov dinarjev. Ogled bo povezan tudi z otvoritvijo razstave na spodnji ploščadi mostu.

Ob letošnjem občinskem prazniku bodo sklenili dela pri rekonstrukciji Resljeve in Trubarjeve ulice. Odprli bodo tudi del prenovljenega grajskega poslopja.

Slavnostno zasedanje občinske skupščine bodo popestrili s krajšim kulturnim programom, v katerem bodo sodelovali gojenci Doma Ivana Cankarja. Po zasedanju bo na Gradu ljudsko rajanje, ki bo trajalo vse do večera. Igrala bo godba na pihala iz Vevč.

Vabljeni so vsi krajanje naše občine in seveda tudi vsi prebivalci Ljubljane.

DOGOVORI

GLASILO SZDL LJUBLJANA CENTER

Leto XI – 5. junij 1984

Štev.: 9 BREZPLAČNO

UVELJAVLJANJE DELEGATSKEGA IN SKUPŠČINSKEGA SISTEMA V OBČINI CENTER

»Opomnik« za vse v delegatskem sistemu

Ko smo v naši občini marca razpravljali o nekaterih ugotovitvah o delovanju delegatskega sistema, smo na seji predsedstva OK SZDL Ljubljana Center sklenili, da izdelamo program aktivnosti za večje uveljavljanje delegatskega in skupščinskega sistema. Zagotovili naj bi tudi bolj ustrezne pogoje za delovanje delegacij ter za odpravljanje znanih težav in slabosti delegatskega sistema. Program aktivnosti je zdaj na-rejen in predstavlja temeljno gradivo za sejo občinske konference SZDL Ljubljana Center, ki bo 26. junija 1984.

Program je povezan z dvema osnovnima nalogama, ki ju je treba ob upravitvi v tem mesecu, do seje občinske konference SZDL:

– V vseh temeljnih sredinah, KS in OZD je treba narediti (v kolikor to še ni narejeno) oceno delovanja delegatskega sistema in delegatov ter na podlagi ugotovljenih objektivnih in subjektivnih vzrokov sprejeti program dela za odpravo slabosti in pomanjkljivosti kot tudi za večje uveljavljanje sistema. Nosilci te naloge so predvsem KK SZDL in izvršni odbori sindikata v OZD, delegacije za DPS in SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje.

– Pogovoriti se je treba z delegati, ki se ne udeležujejo seje delegacije, predvsem z namenom, da se ugotove vzroki za odsotnost.

Napraviti moramo načrt za odstranjevanje teh vzrokov in za zagotavljanje ustreznih pogojev za njihovo delo. Naloga sodi v okvir stalnih kadrovskih priprav na volitve in dopuščila, predvsem v združenem delu, tudi možnost odpoklica neaktivnih delegatov. Nosilci te naloge so prav tako KK SZDL in izvršni odbori sindikata.

Večina nalog iz programa aktivnosti, ki je zdaj v javni razpravi, je trajnega značaja; naloge, ki so v njem nanizane, pa zahtevajo kontinuirano delovanje vseh družbenih dejavnikov. Nekaj nalog zahteva drugačne metode dela, kot so bile v praksi uveljavljene doslej, nekaj nalog pa tudi določene konkretizira odgovornost subjektivnih sil. Program aktivnosti je gotovo dober »opomnik« za vse, ki so kakorkoli vključeni v dele-

gatski sistem. Kljub nekaterim morda nekoliko ponavljajočim formulacijam je prednost programa prav v njegovi selekciji problemov in v usmerjenosti k temeljnim smerem delovanja delegatskega sistema. Seveda bodo te naloge po sami konferenci operacionalizirane, od izvajanja nalog pa bo odvisna uspešnost razreševanja problemov prepočasnega in nedoslednega uveljavljanja ustavno opredeljenih delegatskih odnosov.

Naj naštejemo nekaj nalog trajnega značaja iz Programa aktivnosti za večje uveljavljanje delegatskega in skupščinskega sistema v občini Ljubljana Center:

– V vseh temeljnih sredinah je treba načrtno usposabljanje, izobraževanje delegate in vodstva družbenopolitičnih organizacij; namen usposabljanja je predvsem v razumevanju vsebine delegatskega odločanja in v povečanju odgovornosti DPO za stalno sodelovanje z delegacijami in za njihovo usmerjanje (nosilci KK SZDL, IO sindikata).

– Organizirati je treba različne oblike povezovanja delegacij in DPO ter delegatske baze (zbori krajanov, zbori delavcev, sekcije, problemske konference itd.) z namenom, da se izboljšajo stiki med

delegacijo in delegatsko bazo (Nosilci: DPO v KS).

– V programiranju dela zborov skupščine občine in skupščin SIS družbenih dejavnosti ter materialne proizvodnje se je treba vključiti s predlogi tudi med letom (glede na odprt značaj programa skupščine občine in skupščin SIS), predvsem pa je treba že v oktobru sodelovati pri oblikovanju letnih programov skupščine občine in skupščin SIS (Nosilci: KK SZDL, IO sindikata, samoupravni organi).

– Vsa gradiva (predvsem pomembnejša) morajo biti napisana tudi v povzetkih in z obrazložitvami, ki morajo biti predstavljene vsem delegatom in pravočasno dostavljena uredništvu glasila Dogovori. V Dogovorih morajo biti pred zasedanji skupščinskih zborov in pred zasedanji skupščin SIS – objavljeni napovedani povzetki, predvsem z namenom, da se Dogovori vključijo v uresničevanje svoje temeljne funkcije, da prispevajo k odločanju (Nosilci: predlagatelj gradiv, predsedstvo skupščine občine in predsedstvo skupščin SIS, »Dogovori«).

– Pomembnejša delegatska gradiva se morajo pošiljati v daljšem roku, kot je navada doslej, delega-

ti naj bi jih prejeli vsaj tri tedne pred zasedanji zborov. Na ta način bi lahko organizirali širšo razpravo ter pridobili širšo in verificirano mnenja delovnih ljudi in občanov ter DPO in vseh zainteresiranih družbenih dejavnikov o obravnavani problematiki; organiziranje zborov krajanov, zborov delavcev, sekcij itd. (Nosilci: skupščine občin, skupščine SIS).

– Ob analiziranju delovanja delegatskega sistema se je treba dosledno izogibati le grobemu naštevanju slabosti; vse razprave morajo sloneti na konkretnem iskanju boljših rešitev in boljšega sistema dela, predvsem pa odgovorom na vprašanja: kako bomo preusmerili negativno prakso v z ustavo začrtane okvire delovanja delegatskega sistema (Nosilci: DPO v KS).

– OO ZK v KS in v OZD naj občasno obravnavajo aktivnosti komunistov, ki živijo v KS in so člani delegacij za DPS in SIS, oz. članov delegacij v OZD (Nosilci: OO ZK v KS).

– Takoj se je treba lotiti evidentiranja delegatov za naslednje skupščinske volitve v letu 1986. Akcija do volitev mora biti kontinuirana, temeljiti mora na eviden-

(nadaljevanje na 2. strani)

Ponovne volitve so uspele

Na skupnem zasedanju vseh zborov skupščine občine Ljubljana Center so delegati ponovno volili predsednika in podpredsednika občinske skupščine. Za predsednika je bil izvoljen Albin Vengust, za podpredsednika pa Mitja Močivnik.

Kot je znano, ni dobil na volitvah v mesecu marcu nobeden od predlaganih kandidatov potrebne dvetretjinske večine, kakor je to določeno v občinskem statutu. Skupščinski zbori so zasedali na meji sklepčnosti in tako se je zgodilo, da zaradi štirih glasov, ki so bili proti, ni dobil potrebne večine niti kandidat za predsednika niti kandidat za podpredsednika.

Nujno je bilo ponoviti ves kandidacijski postopek, kar je občinska organizacija kot nosilka teh opravil uspešno izvedla. Temeljne kandidacijske konference so predlagale več kandidatov, na občinski kandidacijski konferenci pa sta bila s tajnim glasovanjem izbrana kandidata Albin Vengust za predsednika in Mitja Močivnik za podpredsednika.

Na četrtkovem zasedanju občinske skupščine je bila udeležba zelo visoka. V zboru združenega dela je bilo od 70

delegatov prisotnih 62, v zboru krajevnih skupnosti je bilo od 48 prisotnih 47, v družbenopolitičnem zboru pa od 35 delegatskih mest prisotnih 33 delegatov.

Delegati so po volitvah sprejeli pobudo, da začno postopek za spremembo občinskega statuta. Spremenili naj bi tisti del, ki določa dvetretjinsko večino za izvolitev vodilnih funkcionarjev. Volitve z navadno večino naj bi omogočile delegatom, da se odločajo med dvema ali več kandidati, medtem ko določilo o dvetretjinski večini že samo po sebi onemogoča nastop več kandidatov.

Na skupnem zasedanju so delegati vseh zborov poslušali še poročilo predsednika izvršnega sveta občinske skupščine Milana Slemnika o ukrepih za razbremenitev gospodarstva. Razprava je potem stekla po zborih na ločenih sejah.

Ena od osrednjih točk je bilo osnovno zdravstveno varstvo, za katero je pripravil gradivo komite za družbene dejavnosti. Ob tem ko se zdravstvo na sploh srečuje z vrsto nerešenih problemov, med katerimi je financiranje na prvem mestu, pa se vendarle zastavlja temeljno vprašanje, kako pride uporabnik do zdravstvene storitve. Tu je še vrsta nerešenih vprašanj od dolge čakalne dobe v ambulantah do neprijaznega odnosa dela zdravstvenega osebja. Medtem ko so na zboru združenega dela načeli vprašanje obratnih ambulant, pa so se v družbenopolitičnem zboru dotaknili zdravstvenega varstva borcev in zasebne zdravniške prakse, ki je sicer prepovedana, ni pa povsem odpravljena.

Na področju zdravstva je še vedno preveč administrativnih opravil, tako da se medicinska sestra praktično ne more posvetiti delu, za katerega je usposobljena. Prav tako še ni povsem zaživela nega na domu, za katero ugotavljamo, da je ena od zelo poceni oblik zdravljenja.

N. I.

V petek, 18. maja so se mudili v Ljubljani predstavniki izvršnega sveta skupščine občine Murska Sobota. S predstavniki izvršnega sveta občinske skupščine Ljubljana Center so izmenjali mnenja in izkušnje delovanja na vseh področjih zlasti pa na področju najnovejših ukrepov za stabilizacijo gospodarstva. Obisk sodi v okvir rednih prijateljskih stikov med obema občinama.

UGODNI REZULTATI PRVIH TREH MESECEV

Izvoz naglo narašča

V nasprotju z neugodnimi trendi v preteklem letu beleži združeno delo občine v prvih treh mesecih letošnjega leta na področju izvoza boljše rezultate. Izvoz blaga je tako kar za 46,6% večji od lanskoletnega za isto obdobje (v SR Sloveniji je za 7,7% večji, v Ljubljani pa 24,6%). Delež konvertibilnega izvoza v celotnem izvozu znaša 82,7%, sam konvertibilni izvoz pa se je povečal za 36,2%.

K tako dobrim rezultatom so največ prispevale industrijske organizacije združenega dela, ki so izvozile kar za dobro polovico več kot lani. Vedno pomembnejši je tudi izvoz sicer resda le treh organizacij združenega dela s področja kmetijstva in ribištva v naši občini (Semenarna, Emona ribarstvo in Agrotehnika Gruda), ki na tujih trgih iztržijo več kot celotno gradbeništvo, za katerega vemo, da je bilo še predlani nosilni steber celotnega občinskega izvoza.

Najpomembnejši izvoznik v Cetrju je še vedno trgovina, ki pa s svojimi rezultati vztrajno nazaduje, saj zavzema le še 38,7% celotnega občinskega izvoza, medtem ko je ta delež še konec leta 1983 znašal 51,3%. Razlogi za takšno stanje so isti, kot smo jih opredeljevali ob zaključku lanskega leta. Proizvajalci blaga namreč vse več sami izvažajo, ne glede na to, ali imajo za izvozne posle vse pogoje ali ne. V primerih, ko pa izvozno storitev sicer prevzame zunanjetrgovinska organizacija združenega dela, le tej priznavajo le dinarsko plačilo za opravljeno storitev. Za takšno ravnanje imajo seveda trdne razloge: nizka razpoložljiva pravica jih prisiljuje v trd boj za sleherni devizo, saj si le tako lahko za-

gotovijo zadostna devizna sredstva za nakup potrebnih surovin in reprovizij ter tako nemoteno proizvodnjo. Trgovina pa je seveda na drugi strani premalo agresivna v ponudbi svojih storitev, ki morajo biti v današnjih razmerah neprimerno kvalitetnejše in tudi cenejše, da ji bo proizvajalec pripravljen odstopiti izvozni posel ter seveda plačati dogovorjeno maržo.

V družbi sicer maloštevilnih klasičnih industrijskih organizacij združenega dela v naši občini so najuspešnejši izvozniki Kartonažna tovarna Ljubljana TOZD Kartonažna, Rog, Iskra Vega, Pletenina in Medex. Med preostalimi izvažajo še Angora, Tiskarni Tone Tomšič in Ljudska pravica, v družbi izvoznikov pa se je letos znašala tudi konfekcija Novost, ki smo jo še do nedavna poznali le po izgubah ter številnih neurejenih problemih.

Za več kot tretjino so presegle lanske letošnje izvozne rezultate negospodarske organizacije združenega dela. Med njimi še vedno zavzema levji delež Mladinska knjiga TOZD Koprodukcija, vedno uspešnejša pa je tudi Državna založba Slovenije.

Visoki porasti vrednosti izvoza nas ne smejo uspavati in odvrti od načrtovanih aktivnosti. Velike nominalne vrednosti za izvožno blago so precej tudi posledica drsečega tečaja dinarja. Povečanje izvoza ostaja še vedno prvenstvena naloga v programih uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, zato je potrebno sleherni rezultat presojati v luči možnosti za njegovo nadaljnjo izboljševanje.

»Opomnik« za vse v delegatskem sistemu

(nadaljevanje s 1. strani)

tiranju dela delovnih ljudi in občanov ter na njihovi pripravljenosti, da sodelujejo v izgrajevanju delegatskega sistema (Nosilci: KK SZDL in IO sindikata).

Občinski sindikalni svet mora posvetiti posebno pozornost konferencam delegacij za delegiranje delegatov v zbor združenega dela skupščine občine ter za skupščine SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje. Določiti je treba »koordinatorje«, ki bodo spremljali delo teh konferenc; koordinatorji naj bi bili člani vodstev DPO in skupščine občine (Nosilec: občinski sindikalni svet).

Dosledno je treba uveljaviti vlogo konference oziroma predsedstva OK SZDL pri oblikovanju stališč za sejo DPZ. V vseh DPO je treba zagotoviti, da bodo

seje organov vseh frontnih delov še pred zasedanji predsedstva oz. konference SZDL in v vseh primerih, kjer se obravnava gradivo za sejo DPZ (Nosilci: DPO občine).

Občinski sindikalni svet in izvršni odbori osnovnih organizacij sindikatov v OZD so odgovorni za spodbujanje delovanja zbora združenega dela (Nosilec: občinski sindikalni svet).

Občinska konferenca SZDL in krajevna konferenca SZDL so odgovorne za spodbujanje dela zborov krajevnih skupnosti oz. zbora uporabnikov SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje (Nosilci: občinska konferenca SZDL, KK SZDL).

Skupščina občine in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti morajo zagotoviti vsaj tromesečno preverjanje sprejetih stališč in sklepov (Nosilci: predsedstva skupščin).

Sekcija o prostovoljnem delu v zdravstvu

Predsedstvo občinske konference SZDL Ljubljana Center je sklenilo sklicati sekcijo za obravnavo vloge prostovoljnega dela pri izvajanju zdravstvenega in socialnega varstva v občini Ljubljana Center.

Sekcija se bo sestala v četrtek, 14. junija ob 17. uri v prostorih občinske skupščine (v Kresiji) na Adamičevem nabrežju 2, soba št. 143/I.

Sekcijo je predsedstvo ustanovilo z namenom, da v javni razpravi s sodelovanjem vseh prizadetih OZD in drugih organizacij oblikuje poglajbeno oceno o prostovoljnem nepoklicnem delu na področju zdravstva in socialnega varstva v naši občini. Ocena naj bi bila podlaga za nadaljnje širjenje te dejavnosti zlasti v korist starejšim krajanom.

ČRNOGLEDE NAPOVEDI SE NISO URESNIČILE

Nezaposlenost je zgolj navidezna

Področje zaposlovanja je prav gotovo eno izmed tistih, kjer najbolj glasno zahtevamo trdno načrtovanje, hkrati pa smo najbolj nedosledni v uresničevanju plansko opredeljenih aktivnosti. Z lanskoletno resolucijo smo predvideli le 0,1% porast števila zaposlenih, medtem ko so organizacije združenega dela s svojimi načrti zaposlovanja načrtovale 1,4% porast. Potem ko smo v lanskem aprilu in maju s široko akcijo uskladili nekoliko vprašljive rasti, pa konec leta beležimo 2,4% porast zaposlenosti v gospodarstvu in 0,4% v negospodarstvu.

Izmed gospodarskih organizacij združenega dela so v preteklem letu najbolj na široko odprli vrata v gradbeništvu, v prometu in zvezah ter komunalni dejavnosti. V trgovini, tako po večini ustvarjenega dohodka kot po številu zaposlenih najpomembnejši panogi v občini, pa je število delavcev v preteklem letu celo manjše. Podobno gibanje vidimo tudi v industrijskih organizacijah združenega dela.

Ključni problem pri realizaciji politike zaposlovanja je še vedno velika strukturna neusklajenost med potre-

bami po delavcih, ki jih izkazujejo organizacije združenega dela ter možnostmi za njihovo uresničenje. Razmerje med tema dvema kazalcema (odstotek kritja) je bilo lani 70,6%, pri priučenih delavcih pa le 34,7%. Naše združeno delo torej še vedno potrebuje največ nizkokvalificiranih delavcev, ki pa jih tako v naši občini kot tudi v mestu ni ali pa jih zelo primanjkuje.

Tudi na področju nezaposlenosti lani ni bilo večjih sprememb; predvsem pa se niso uresničile črnooglede napovedi o strahovitem porastu šte-

vila nezaposlenih. Le-teh je bilo konec decembra 272, vendar pa od teh po kriterijih skupnosti za zaposlovanje dejansko nezaposlenih le 171. Preostali iz neupoštevanih razlogov odklanjajo ponujene zaposlitve, bodisi da gre za manj ugodne delovne pogoje od pričakovanih, bodisi da so na skupnosti evidentirani kot nezaposleni iz drugih razlogov (da imajo na primer socialno zavarovanje).

Številni primeri odklanjanja ponujenih zaposlitev odkrivajo tudi dokajšnjo relativnost v navajanju deficitarnih in suficitarnih poklicev. Medtem ko je določen poklic v naši občini izrazito suficitaren, v sosednji občini ali pa v eni izmed primestnih že dalj časa brez uspeha iščejo delavca s to izobrazbo (primer papirniškega tehnika). Vse to nam kaže da so vrednote in pričakovanja iskalcev zaposlitev kljub vedno ostrejšim gospodarskim razmeram, še vedno težko spremenljive. Vsak si želi (in pri-

čakuje, da mu bo družba to tudi pomagala realizirati) delovno mesto, ki bo kar najbolj ustrezalo željeni predstavi: da bo enozimsko, ne preveč oddaljeno od mesta bivališča, s primerljivim osebnim dohodkom (presenetljivo je, da absolutna višina osebnega dohodka ne igra tako pomembne vloge, kot prav njegova primerljivost z ustrezno izobrazbeno skupino) ter še vrsta drugih zelo konkretno določenih delov in pogojev.

Govoriti o večjem obsegu dejanske nezaposlenosti, z vsemi posledicami, ki iz nje izhajajo, predvsem pa eksistenčni ogroženosti iskalcev zaposlitve je ob upoštevanju vseh teh naštetih okoliščin, bolj ali manj demagoško. V Ljubljani imamo dokajšnjo skupino predvsem mladih ljudi, ki očitno zelo dobro živijo brez lastnega dela, obenem pa jih vidimo kot nezaposlene. Prav mladi bi morali zelo odkrito spregovoriti o vsem tem na svoji problemski konferenci, tako kot je to storila socialistična zveza pred dobrim letom dni. Bolj pozorno bi bilo zato potrebno pregledati realizacijo že večkrat sprejetih sklepov in programov aktivnosti v zvezi s tem problemom.